

XII МЕЖДУНАРОДНА КОНФЕРЕНЦИЯ „ПРОБЛЕМИ НА УСТНАТА КОМУНИКАЦИЯ“ (В. ТЪРНОВО, 6. – 7.11.2020 г.) XII INTERNATIONAL CONFERENCE “PROBLEMS OF VERBAL COMMUNICATION” (V. TARNOVO, 6. – 7.11.2020)

На 6 и 7 ноември във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ се проведе дванадесетата международната научна конференция „Проблеми на устната комуникация“. Катедрата по съвременен български език на Филологическия факултет на Великотърновския университет поставя началото на конференцията през м. ноември 1990 година. По повод 30-годишнината на конференцията преподавателите, участвали в създаването и реализирането на този научен форум през годините, получиха благодарствени писма.

В пленарното заседание бяха включени шест доклада.

Докладът на акад. М. Виденов (СУ „Св. Климент Охридски“) на тема „Запълване на хезитационните паузи в спонтанната българска разговорна реч“ разглежда въпроса за паузите в речевия поток, които биват запълвани или с паразитна думи, или с удължен вокал. „Относно имитацията на устна реч в интернет форумите“ говори проф. д-р чл.-кор. Ст. Буров (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“). Докладът разглежда начините, чрез които се имитира речта на известни личности и определени групи в интернет пространството. В изследването си „Асиметрия в езика“ проф. Ст. Димитрова (СУ „Св. Климент Охридски“) спира вниманието си върху адаптивната и компресивната асиметрия на различни езикови равнища. Докладът на Д. Попов и В. Попова (ШУ „Епископ Константин Преславски“) „Мултимодален подход за изследване на речта“ се фокусира върху съвременната концепция за мултимодалност, която предвижда многообразие в представянето на информационните канали (слухови и визуални) в комуникацията. За първи път в конференцията проблемите на устната комуникация бяха разгледани през призмата на психологията. Докладът на проф. д-р В. Чавдарова, ръководител на катедра „Психология“ във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, „Устна комуникация и защитно поведение на личността – точки на пресичане“ разглежда специфичните начини на говорене като диагностичен критерий за установяване на психичния статус на личността. Х. Ро Хауге от Университета в Осло (Норвегия), Й. Тишева (СУ „Св. Кл. Охридски“) и М. Джонова (СУ „Св. Климент Охридски“) представиха обновения сайт за българска разговорна реч *bgspeech.net*. Описано бе внедряването на нови технологии за представяне на данни в корпуса на говоримия български.

След последвалата дискусия участниците продължиха работа си по секции.

В секцията „Устна комуникация и разговорна реч“ бяха представени докладите на:

М. Илиева (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“) „На 100 процента“ разговорно“, където се изследва историята, както и настоящото състояние на израза „на сто процента“ в речевата практика;

А. Гецов (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“) – „За един тип (не)обособена апозиция в българския език“;

Н. Радева (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“) – „Обръщанията към свекър, свекърва, тъст, тъща днес“;

В. Сашева (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“) – „За един вид съгласуване в разговорната реч“. В изследването се разглежда морфо-синтактичното (граматичното) (не)съгласуване между подлога и сказуемото в разговорната реч, когато след подлога следва именна конструкция с предлог „с“;

С. Коева (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“) – „Наблюдения върху употребата на звателните форми на мъжките собствени имена“. Авторката обръща внимание на това какви са мотивите за използването на основните форми на собствените мъжки имена вместо техните звателни форми при обръщане към някого.

А. Wilczek (Университета в Киелце, Полша) – „Współczesna polska młodość – kierunki rozwoju“, където се представят най-новите лексикални тенденции в езика на съвременната полска младеж.

В секциите „Устна публична реч“ и „Устната комуникация в художествения текст“ бяха включени докладите на:

А. Ефтимова (СУ „Св. Климент Охридски“) – „Стерилната радиореч: нагласи на аудиторията“. Докладът определя терминологичното значение на фразата *стерилна реч* и формулира хипотезата за доминирането на особеностите на официалния регистър при определяне на речта като стерилна;

А. Miernik (Университет в гр. Киелце, Полша) – „Symbol jako komunikat w ludowej baśni bułgarskiej“. Докладът обръща внимание на символа в литературния текст, който оказва огромно влияние върху читателя;

Г. Падарева-Илиева и С. Божанина (ЮЗУ „Неофит Рилски“) – „Прояви на елизия в българската медийна реч по отношение на сричката и сричковата структура“.

Р. Цонев и М. Дурчова (ЮЗУ „Неофит Рилски“) – „Разговорните съюзи **та** и **па** в тетралогията на Димитър Талев“. В изследването се проучват, описват и анализират семантико-синтактичните роли, които изпълняват съчинителните съюзи *та* и *па* в посочените литературни произведения. Разглежда се и конкуренцията между тях.

Т. Рабовянова (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“) – „Прояви на естетическата норма на общуване, отразени в българските фразеологизми, пословици и поговорки“, където обект на анализ са идиомите, които „задават“ правилата в общуването.

В секцията „Социолингвистичен аспект на устната комуникация“ взеха участие:

Кр. Алексова (СУ „Св. Климент Охридски“) с доклад на тема „Социолингвистиката и общественото мнение у нас за устната реч“, където се изследват разликите между възгледите на теоретичната социолингвистика и преобладаващото обществено мнение в България по отношение на връзката писмен: говорим език;

С. Paliga (Букурещки университет, Румъния) със „Spoken Czech – between Reality and Academic Norms“;

Ц. Иванова (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“) със „За непреводимото в межкултурния контакт“;

О. Сорока (Лвовски университет „Иван Франко“, Украйна) с „Коронавирусните“ иновации в речта на украинците и българите“. В доклада се подчертава появата и създаването на голям брой иновации през периода 2019–2020 г., които са провокирани от екстралингвистични фактори – пандемията COVID-19;

Й. Георгиева-Окон (Ягелонски университет, Полша) с „Щъркелът в българските диалекти“;

Б. Тодорова (ЮЗУ „Неофит Рилски“) със „Смях по време на пандемия: някои наблюдения върху хумористичните текстове в интернет, свързани с COVID-19“.

С. Мицова (ЮЗУ „Неофит Рилски“) с „Как се случва езиковото управление?“;

В. Петров (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“) с „Главните и малките букви в българската разговорна реч в интернет“. В изследването се анализират някои тенденции при използването на главни и малки букви в речта на потребителите на интернет.

В секцията „Прагматика. Лингвокултурология. Проблеми на обучението по български език“ бяха представени следните изследвания:

Й. Тишева (СУ „Св. Кл. Охридски“) – „Наблюдения върху темпоралната организация на устния разказ“. Основната цел на наблюденията в доклада е да се представят някои от граматическите промени, отбелязващи „превключването“ от пряка към непряка реч.

М. Цветкова (Нов български университет) – „Изразяване на висша форма на подсилване в българската разговорна реч – кратко и универсално“. В доклада се изследват няколко често използвани думи за изразяване на най-висока степен на преувеличение в българската неформална реч и медийните реклами.

В. Маринов (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“) и Г. Падарева-Илиева (ЮЗУ „Неофит Рилски“) – „Акустични особености на артикулацията от източнобългарски и западнобългарски тип на меки съгласни (пилотно изследване)“. Проучването измерва шест акустични параметъра в структурата на сричка SVC.

И. Димитрова (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“) – „За интензитета на учтивост на етикетната формула *моля* в устната комуникация“.

Докладите от конференцията ще бъдат публикувани в сборник, а броевете на сборниците „Проблеми на устната комуникация“ са достъпни и в електронен вариант на адрес:

<http://journals.uni-vt.bg/poc/bul/arch.aspx>

Илияна Димитрова*

* Илияна Димитрова – гл. ас. д-р, катедра „Съвременен български език“, Филологически факултет, Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“, iliyana.dimitrova@ts.uni-vt.bg